

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินใต้

THIRD PERSON CONCEPTUAL METAPHORS OF LOVE IN SONGS BY SOUTHERN THAI ARTISTS

สุริยา ทองคำ¹ และ สุพนิดา ลอยลม²

Suriya Thongkham¹ and Supanida Loylom²

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต¹⁻²

Phuket Rajabhat University¹⁻²

Corresponding author E-mail: rayasrisuriyagunung@gmail.com, s6410789233@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินใต้ โดยเก็บข้อมูลจากเพลงใต้ที่มีเนื้อหาหรือมีรูปภาพที่เป็นถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับบุคคลที่สาม โดยเก็บจากเว็บไซต์ www.youtube.com จำนวน 6 ช่องเพลง ได้แก่ RsiamMusic, TMG Record Channel, birdbt, Wut Pabon channel, S1 Music Official, และอาร์มณ โปรดัคส์ชั่น จำนวน 70 เพลง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980) และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดความหมายของครูซ (Cruse. 2004) มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยพบว่าอุปลักษณ์ "บุคคลที่สาม" ที่สะท้อนมนทัศน์หรือระบบความคิดของคนในสังคมไทยจัดเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 13 ประเภท ได้แก่ 1. [บุคคลที่สาม คือ อวัยวะ/ ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา] 2. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้ายผู้ต้องหา/จำเลย] 3. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วย] 4. [บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา ตัวสำรอง เป็นรอง แพ้] 5. [บุคคลที่สาม คือ นักแสดง บทร้าย บทรอง] 6. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย/ไม่เป็นที่ต้องการ] 7. [บุคคลที่สาม คือ สัตว์] 8. [บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ] 9. [บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ] 10. [บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปิศาจ] 11. [บุคคลที่สาม คือ อาหาร] 12. [บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ] 13. [บุคคลที่สาม คือ สถานที่สำหรับปลดปล่อยอารมณ์] จากอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของเพลงใต้ สะท้อนให้เห็นเป็นไปในทางเดียวกันว่า บุคคลที่สามของความรักล้วนเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการ เป็นสิ่งน่ารังเกียจ และไม่น่าฟังประสงค์ การใช้อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในเพลง นอกจากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจแล้ว ยังทำให้เพลงมีความไพเราะน่าฟัง และลึกซึ้งกินใจขึ้นอีกด้วย

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์, บุคคลที่สาม, ศิลปินใต้

Abstract

The purpose of this study is to examine conceptual metaphors of the third party in love as depicted in Southern Thai songs. Data was collected from Southern Thai songs, data was collected from Southern songs that contain content or language reflecting conceptual metaphors related to the third party in love. The data was sourced from six music channels on www.youtube.com: RsiamMusic, TMG Record Channel, birdbt, Wut Pabon channel, S1 Music Official, and อารมณ์ โปรดักส์ชั่น, totaling 70 songs. The analysis employed the conceptual metaphor theory of Lakoff and Johnson (1980) and the meaning transfer concepts of Cruse (2004) to examine the data according to the research objectives. and the research findings reveal that the metaphor of the "third party" reflecting the mindset or thought system of Thai society can be categorized into 13 types : 1. [THIRD PARTY IS AN EXCESS BODY PART], 2. [THIRD PARTY IS A CULPRIT, SUSPECT OR DEFENDANT], 3. [THIRD PARTY IS A PATIENT], 4. [THIRD PARTY IS A SUBSTITUTE OR LOSER], 5. [THIRD PARTY IS A VILLAIN OR CO-STARRING ACTOR], 6. [THIRD PARTY IS AN INFERIOR PERSON], 7. [THIRD PARTY IS AN ANIMAL], 8. [THIRD PARTY IS A THING], 9. [THIRD PARTY IS A NATURE], 10. [THIRD PARTY IS A DEVIL], 11. [THIRD PARTY IS A FOOD], 12. [THIRD PARTY IS A VEHICLE], 13. [THIRD PARTY IS A PLACE FOR TAKING EMOTIONS OUT ON]. These conceptual metaphors in Southern Thai songs consistently depict the third party in love as something undesirable, repulsive, and unwelcome. The use of conceptual metaphors not only enhances the listener's understanding but also makes the songs more melodious, engaging, and emotionally profound.

Keywords: Conceptual metaphors, third party, Southern Thai artists

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในกระบวนการสื่อสาร เพื่อการถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกภาษาจึงสามารถสะท้อนความคิดของมนุษย์และแสดงถึงความต้องการของตนออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ได้เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง การใช้ภาษามีหลายรูปแบบภาษาเป็นสมบัติของมนุษย์เป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารกัน ภาษาจึงถือเป็นกิจกรรมของสังคมที่ทุกคนต้องเรียนรู้เพราะมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีอาจแยกตัวมาอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังได้ นอกจากมนุษย์มีภาษาเฉพาะของตนแล้ว มนุษย์ยังมีวัฒนธรรมของตนด้วย ซึ่งทั้ง 2 สิ่งนี้เป็นสมบัติของมนุษย์เท่านั้น การใช้ภาษาของมนุษย์เองก็มีหลายกลวิธี ไม่ว่าจะเป็น กลวิธีการใช้

เสียง การใช้คำศัพท์ การใช้ประโยค รวมไปถึงการใช้ภาษาแบบกลวิธีการใช้อุปลักษณ์ (ขุภาพร โพธิ์สุวรรณ และคณะ 2561)

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สาม หมายถึง การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับบุคคลที่สามที่สามารถสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อบุคคลที่สามได้ โดยศึกษาจากถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏ กล่าวคือ ศึกษาการนำถ้อยคำที่ใช้เรียกสิ่งหนึ่งไปเรียกขานบุคคลที่สาม หรือนำลักษณะเด่นของสิ่งหนึ่งไปเปรียบกับลักษณะเด่นของบุคคลที่สาม เพื่อแสดงลักษณะเด่นที่มีร่วมกันซึ่งสามารถแสดงให้เห็นอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามจากถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบแล้วนำไปอธิบายระบบมโนทัศน์ และการเข้าใจ โลกของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อบุคคลที่สาม (ชัชวดี ศรีลัมพ์, 2548)

เพลงใต้ คือ บทเพลงอันไพเราะที่สะท้อนถึงเสน่ห์ของภาคใต้แต่งขึ้นและขับร้องโดยคนใต้ โดยมักใช้ภาษาถิ่นใต้ในการสื่อสาร เนื้อหาเพลงใต้มักสะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเชื่อของชาวใต้ ดนตรีมีจังหวะสนุกสนาน เพลงใต้เป็นที่นิยมและชื่นชอบของผู้คนจำนวนมาก ด้วยมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างยิ่ง เนื้อเพลงโดยทั่วไป มีภาษาเรียบง่าย และเนื้อความส่วนใหญ่ผูกโยงกับการใช้ชีวิตของผู้คนโดยเฉพาะผู้คนในเขตชนบทซึ่งสามารถถ่ายทอดมุมมองความคิดของกลุ่มคนออกมาอย่างชัดเจนผ่านบทเพลงเหล่านั้น เช่น มุมมองด้านความรัก มุมมองด้านการศึกษา มุมมองด้านความเป็นอยู่ มุมมองด้านวัฒนธรรม มุมมองด้านเพศ และมุมมองด้านครอบครัว (พรรณราย คำโสภา 2549 อ้างอิงจาก พจนา ช่วยชู 2565)

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่าอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลง ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับกับการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สาม มีผู้ศึกษาไว้ กรรณก รัมมะอัทธ. (2556) “การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล” ศรณชนก ศรีแก้ว. (2560) “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย” พจนา ช่วยชู (2565) “โลกทัศน์ที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งภาคใต้ : กรณีศึกษาบทเพลงของ บิว กัลยาณี (กัลยาณี เจียมสกุล)” หทัยวรรณ มณีวงษ์ (2555) “อุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งอีสาน” มิรินดา รุ่งโรจน์ (2548) “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย” อันธิกา ดิษฐกิจ (2555) “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในบทเพลงที่ประพันธ์ โดย นิติพงษ์ ห่อนาค” เป็นต้น

แม้มีผู้ศึกษาเรื่องลักษณะดังกล่าวไว้บ้างแล้วแต่การศึกษา “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินใต้” ยังไม่มีผู้ใดศึกษา ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงการเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคนในสังคมไทยผ่านบทเพลงที่ขับร้องโดยศิลปินใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เก็บข้อมูลเนื้อเพลงที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ www.youtube.com โดยกลุ่มตัวอย่างเพลงใต้ที่ขับร้องโดยศิลปินได้ จำนวน 6 ช่อง ได้แก่ RsiamMusic, TMG Record Channel, birdbt, Wut Pabon channel, S1 Music Official, และอาร์มณ โปรดัคส์ชั่น
2. เลือกศึกษาเฉพาะเพลงใต้ที่ขับร้องโดยศิลปินได้ที่มีรูปภาพเป็นถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับบุคคลที่สาม ทั้งหมดจำนวน 70 เพลง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์
3. รวบรวมบทเพลงที่คัดเลือกมาถอดเทป เพื่อนำเนื้อร้องมาวิเคราะห์หาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในขั้นต่อไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด
4. วิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้ ดังนี้
 - 4.1 จำแนกประเภทอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ตามความหมายต้นทาง
 - 4.2 จำแนกประเภทอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ตามความหมายปลายทาง
 - 4.3 วิเคราะห์มโนทัศน์ โดยอธิบายการถ่ายโยงความหมายจากแวดวงความหมายต้นทางไปยังแวดวงความหมายปลายทาง

ผลการวิจัย

1. [บุคคลที่สาม คือ อวัยวะ/ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา]

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์บุคคลที่สาม คือ “อวัยวะ ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา” เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะร่างกายของมนุษย์ นำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทาง เพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของอวัยวะส่วนที่เกินมา กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ การเป็นอวัยวะส่วนเกินมาใช้เปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณะที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ ทั้งหมด 2 คำ ได้แก่ “มือที่สาม และ หัวใจ” ตัวอย่างเช่น

- (1) กลับมองมือที่สาม ว่าดี ให้แทนที่ในหัวใจ ปล่อยคนเคยหมั่นหมาย เจียนตายทำกันได้ลง
แวดวงความหมายต้นทาง
(อวัยวะ/ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา)
มือที่สาม | —————> | แวดวงความหมายปลายทาง
[บุคคลที่สาม]
บุคคลที่สาม |
|---|--------|---|

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณะคือ “มือที่สาม” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะร่างกาย นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือการเป็นอวัยวะส่วนเกิน เนื่องจากอวัยวะในร่างกายของ

มนุษย์ถูกสร้างมาให้มีมือเพียงสองมือก็เพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีมือที่สามเพิ่มเข้ามา การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าคนในสังคมมีมุมมองต่อบุคคลที่สามว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความสำคัญ

2. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้าย/ผู้ต้องหา/จำเลย]

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้นิยามความหมายของคำว่า "ผู้ร้าย" อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้าย/ผู้ต้องหา/จำเลย] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้าย ผู้ต้องหา หรือจำเลย นำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ "ผู้ร้าย/ผู้ต้องหา จำเลย" กับ "บุคคลที่สาม" ได้แก่ พฤติกรรมหรือการกระทำบางอย่างของผู้ร้าย ผู้ต้องหาจำเลย และสถานภาพที่ผู้ร้ายผู้ต้องหาจำเลย ได้รับ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่สาม และสถานภาพของบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ ทั้งหมด 5 คำ ได้แก่ "ยอมจำนน", "ขโมย", "วิ่งราว", "โดนฟ้อง" และ "ผู้ร้าย" ตัวอย่างเช่น

(2) ส่วนฉันต้องยอมจำนน เจ็บเรื่อยไป ก็เพราะใจที่ยังรักเธอ

แวดวงความหมายต้นทาง

(ผู้ร้าย/ผู้ต้องหา/จำเลย)

ยอมจำนน

แวดวงความหมายปลายทาง

[บุคคลที่สาม]

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างสถานภาพของบุคคลที่สามเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้ายผู้ต้องหา จำเลย นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับสถานภาพของบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ การนำคำกริยาที่ใช้กับผู้ต้องหาและจำเลย ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกฟ้องว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย มาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับสถานภาพของบุคคลเป็นถ้อยคำที่อยู่ในเหมาะคือ “ยอมจำนน” ซึ่งบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกมองว่าเป็นผู้กระทำความผิดด้วยการแย่งคนกลางมาจากบุคคลที่หนึ่ง สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามเป็นบุคคลที่กระทำความผิด ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม

3. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วย]

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้นิยามความหมายของคำว่า “ผู้ป่วย” อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วย] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย นำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ผู้ป่วย” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ อาการ และพฤติกรรมบางอย่างของผู้ป่วย นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับกิริยาอาการ และ

พฤติกรรมของบุคคลที่สามพบถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ ทั้งหมด 2 คำ ได้แก่ “ลงแดง”, “ปากแห้ง” ตัวอย่างเช่น

(3) ถ้ามันใกล้จะลงแดง จะต้องแย่งในทันที จะยกให้ใช้ฟรีๆ นี่พูดเลย

แวดวงความหมายต้นทาง

[ผู้ป่วย]

ลงแดง อาการป่วย

แวดวงความหมายปลายทาง

[บุคคลที่สาม]

อาการอยากได้ของของผู้อื่น

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ “ลงแดง” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับกิริยาอาการของบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ การใช้กิริยาที่แสดงอาการของผู้ป่วยติดยาเสพติดที่กำลังมีความต้องการเสพยาอย่างมาก นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับกิริยาอาการของบุคคลที่สามที่กำลังมีความต้องการที่อยากจะได้ผู้ชายอย่างมาก คิดที่จะแย่งคนกลางไปจากบุคคลที่หนึ่ง สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามเป็นบุคคลที่ต่ำต้อย นิสัยไม่ดี ชอบแย่งของคนอื่น

4. [บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา]

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้นิยามความหมายของคำว่า “นักกีฬา” อุปสรรคเชิงมโนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ นักกีฬานำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “นักกีฬา” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ สถานภาพของนักกีฬา และผลการแข่งขันที่นักกีฬาได้รับพบถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 3 คำ ได้แก่ “สำรอง”, “ที่สอง” และ “รางวัล” ตัวอย่างเช่น

(4) วันก่อนสำคัญแต่ว่าวันนี้ฉันสำรองใคร เมื่อเธอเลือกเดินออกไป

แวดวงความหมายต้นทาง

[นักกีฬา]

สำรอง

แวดวงความหมายปลายทาง

[บุคคลที่สาม]

สถานภาพของบุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปสรรคคือ “สำรอง” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับสถานภาพของบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือการใช้คำนามที่แสดงสถานภาพของนักกีฬา ซึ่งเป็นสถานภาพที่ต่ำกว่าหรือไม่ทัดเทียมนักกีฬาตัวจริง นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับ สถานภาพของบุคคลที่สามว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความสำคัญ มีสถานภาพต่ำกว่าหรือไม่ทัดเทียมบุคคลที่หนึ่ง

5. [บุคคลที่สาม คือ นักแสดง]

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้นิยามความหมายของคำว่า “นักแสดง” ว่าคุณลักษณะเชิงมโนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ นักแสดง] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับนักแสดงนำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “นักแสดง” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ บทบาทที่นักแสดงได้รับ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับสถานภาพของบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 5 คำ ได้แก่ “นางเอก”, “ตัวละคร”, “สตั้นท์แมน”, “นางร้าย” และ “ลายอง” ตัวอย่างเช่น

- (5) เลิกทำตัวเป็นนางเอกเจ้าน้ำตา เลิกใช้มารยาททางแย่งแฟนชาวบ้าน

แหวดวงความหมายต้นทาง
[นักแสดง]

แหวดวงความหมายปลายทาง
[บุคคลที่สาม]

นางเอก

สถานภาพของบุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่ผู้ร้องอยู่ในฐานะบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปสรรคณ์คือ "นางเอก" เป็นผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และความรู้สึกนึกคิด ที่อยู่ในบทละคร มาสู่ผู้ชม ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับนักแสดง นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบทบาทของสถานภาพของบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ การใช้คำกริยาที่แสดงถึงการรับบทบาทมารยาของนักแสดงนำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับการรับสถานภาพของบุคคลที่สามสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามนั้นเป็นบุคคลที่มีกริยาไม่เหมาะสมและไม่มีความสำคัญ

6. [บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้วย]

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้นิยามความหมายของคำว่า “ด้อย” ว่าคุณลักษณะเชิงลบ [บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย นำมาใช้เป็นในแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ สถานภาพของผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงสถานภาพ ของบุคคลที่สามพบถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 3 คำ ได้แก่ “ทาส”, “คนกระຈอก” และ “คนจน” ตัวอย่างเช่น

- (6) ยอมฉันทอมเป็นทาสรักเธอต่อไป ยอมทั้งใจทั้งรักเธอ ไม่ตั้งใจเลข ก็เพียงแคร์รักเธอ

แวดวงความหมายต้นทาง
[ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย]

แหวดวงความหมายปลายทาง
[บุคคลที่สาม]

ทาส

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์คือ “ทาส” ผู้ที่ศกนแกลิ่งที่เลื่อมใสศรัทธา เช่น ทาสความรู้, ผู้ที่ยอมตออยู่ภายใต้อำนาจลิ่งใดลิ่งหนึ่ง เช่น ทาสยาเสพติด ทาสน้ำเมา ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีคุณสมบัติด้อยนำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบถึง บุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือการใช้ค่านามผู้ที่ขายตัวลงเป็นคนรับใช้หรือที่นายเงินไถ่ค่าตัวมา เรียกว่า ทาสน้ำเงิน, ผู้ที่เป็นลูกของทาสน้ำเงิน เรียกว่า ทาสเรือนเบี้ย หรือ ทาสในเรือนเบี้ย, ทาสที่เอาเงินไปซื้อ มา เรียกว่า ทาสสินไถ่, ผู้ที่เป็นคนเชลย เรียกว่า ทาสเชลย

7. [บุคคลที่สาม คือ สัตว์]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ สัตว์] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ นำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สัตว์” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ พฤติกรรมและชนิด ของสัตว์ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงการกระทำของบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 7 คำ ได้แก่ “หมา”, “ควาย”, “วัว”, “ปลา”, “สวมเขา”, “หึ่งห้อย” และ “งู” ตัวอย่างเช่น

(7) เรามันแค่หึ่งห้อย น้อยแสง หมดแรง สู้ไหว เขา เป็นดั่งตะวันบนฟ้าไกล ที่เธอมันใจ

แวดวงความหมายต้นทาง

แวดวงความหมายปลายทาง

[สัตว์]

[บุคคลที่สาม]

หึ่งห้อย

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ “หึ่งห้อย” ซึ่งเป็นชื่อแมลงปีกแข็งขนาดเล็ก หรือขนาดกลางหลายชนิดในวงศ์ Lampyridae มีอวัยวะผลิตแสงที่ปล้องท้องสามารถเปล่งแสงกะพริบเป็นจังหวะ เห็นได้ชัดเจนตอนกลางคืน ลำตัวยาวรูปกระบอก สันหลังปล้องอกมักขยายเป็นขอบบางออกไปคลุมหัว, ทิ้งถ่วง ใช้เรียกถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ บุคคลที่สามเป็นได้แค่หึ่งห้อยที่มีแสงเพียงน้อยนิดไม่สามารถสู้กับบุคคลกลางที่เขาเป็นเหมือนพระอาทิตย์ที่มีแสงสว่างมากกว่าบุคคลที่หนึ่งจึงมอบความรักกับคนที่ดีกว่า

8. [บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ] นำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สิ่งของ” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ คุณสมบัติ และความสำคัญของสิ่งของ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบถึงสถานภาพ

และความสำคัญของบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 4 คำ ได้แก่ “เทียนไข”, “ไม่เห็นค่า”, “ไร่”, และ “คนแก่เหงา” ตัวอย่างเช่น

(8) เป็นแค่เทียนไข จะเทียบอะไรกับไฟฟ้า ฉันทมนครกรุลูกตา เมื่อไฟฟ้ามาสว่างไสว

แวดวงความหมายต้นทาง

แวดวงความหมายปลายทาง

[สิ่งของ]

[บุคคลที่สาม]

เทียนไข

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ “เทียนไข” เป็นวัสดุให้แสงสว่างที่ประกอบด้วยแท่งไข, ขี้ผึ้ง หรือพาราฟินที่ด้านในฝังไส้เทียนเอาไว้ ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ การเป็นสิ่งของที่มีประโยชน์น้อยกว่าหรือมีคุณสมบัติด้อยกว่าอีกสิ่งหนึ่งคือไฟฟ้า สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามมีความสำคัญเพียงแค่บางเวลาเท่านั้น

9. [บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ]

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาตินำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ธรรมชาติ” กับ “บุคคลที่สาม” พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 1 คำ ได้แก่ “เงา” ตัวอย่างเช่น

(9) เธอเดินจากไปเป็นของเขา ก็พึงรู้ ที่จริงเธอมองฉันแค่เงา

แวดวงความหมายต้นทาง

แวดวงความหมายปลายทาง

[ธรรมชาติ]

[บุคคลที่สาม]

เงา

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์คือ “เงา” ส่วนที่มีเหตุผลเพราะมีวัตถุบังแสงทำให้มองเห็นเป็นรูปของวัตถุนั้น “เงาคน เงาต้นไม้” หรือรูปที่ปรากฏในของใส หรือเป็นมัน เช่น กระจกพื้นมันๆ หรือผิวน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ บุคคลที่สามเป็นชั่วโดยที่รู้ตัวว่า บุคคลที่หนึ่งกับบุคคลที่สองโดยไม่รู้ตัว

10. [บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปีศาจ]

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปีศาจ] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ภูตผีปีศาจนำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ภูตผีปีศาจ” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ พฤติกรรมหรือการกระทำบางอย่างของภูตผีปีศาจ และพฤติกรรมที่มนุษย์ที่กระทำต่อภูตผีปีศาจ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับกระทำของบุคคลที่สาม พบ

ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 6 คำ ได้แก่ “หลอก”, “แปะยันต์”, “นางฟ้า”, “นางร้าย”, “นางมาร”, และ “ซาตาน” ตัวอย่างเช่น

(10) ไม่ยินดีไม่มีอารมณ์ หลอกให้เด็ดแล้วไม่ให้ดม หลอกให้รักแล้วก็จากไป

แวดวงความหมายต้นทาง

แวดวงความหมายปลายทาง

[ภุคคณพีศาค]

[บุคคลที่สาม]

หลอก

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์ “หลอก” ทำให้เข้าใจผิดสำคัญผิด เช่น หลอกขายของปลอม ทำให้ตกใจ เช่น ผีหลอก ล้อ เช่น แลลล้นหลอก ขัดกัน เช่น สีหลอกกัน. หลอกตา ก. ทำให้เห็นขนาด ระยะทาง เป็นต้น ผิดไปจากความเป็นจริง เช่น ที่แปลงนี้ หลอกตา ดูเล็กนิดเดียวแต่มีเนื้อที่หลายไร่. ว. ที่ทำให้เห็นขนาดหรือรูปร่างผิดไปจากความเป็นจริง เช่น เสื้อตัวนี้หลอกตา ใส่แล้วดูผอม ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายของภุคคณพีศาค นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ บุคคลที่สามถูกให้ความหวัง แต่คนที่มีความหวังไม่ได้มีใจกับบุคคลที่สาม

11. [บุคคลที่สาม คือ อาหาร]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [บุคคลที่สาม คือ อาหาร] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ อาหารนำมาใช้เป็นแวดวงความหมายต้นทางเพื่ออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวดวงความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “อาหาร” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ ลักษณะของอาหาร นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในแวดวงความหมายนี้ 1 คำ ได้แก่ “ก้าง” ตัวอย่างเช่น

(11) จากคนที่เธอเคยรักมากมาย วันนี้ฉันกลายเป็นก้างขวางคอ ทำดียังไงก็ไม่ดีพอ

แวดวงความหมายต้นทาง

แวดวงความหมายปลายทาง

[อาหาร]

[บุคคลที่สาม]

ก้าง (เศษอาหาร)

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์ คือ “ก้าง” ในที่นี้หมายถึง เศษอาหาร ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหาร นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ การคำนาม “เศษอาหาร” ซึ่งแสดงถึงการเป็นเศษอาหารที่รับประทานไม่หมดและเหลือทิ้งไว้ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สามที่คนกลางมีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวด้วยอย่างไม่จริงจัง สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามเป็นบุคคลที่ต่ำต้อย และไม่มีค่าสำคัญ

12. [บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ]

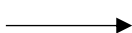
อุปลักษณเชิงมนนทศน [บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ] เป็นการนำมนนทศนที่เกยวข้องกับ ยานพาหนะนำมาใช้เป็นแวงวงความหมายต้นทางเพืออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวงวง ความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ยานพาหนะ” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ ลักษณะการบังคับการเคลื่อนที่ของยานพาหนะ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทยียบถึงบุคคลที่สาม พบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในแวงวงความหมายนี้ 1 คำ ได้แก่ “สับราง” ตัวอย่างเช่น

(12) ฉนรู้ความจริงทุกอย่าง เหนือยใหม่ทศอยสับราง เพราะกลัวรถไฟชนกัน

แวงวงความหมายต้นทาง

[ยานพาหนะ]

สับราง

แวงวงความหมายปลายทาง

[บุคคลที่สาม]

การกระทำของคนกลางเพือไม่ให้
บุคคลที่หนึ่งกับบุคคลที่สามพบกัน

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณคือ “สับราง” เป็นความหมายที่เกยวข้องกับยานพาหนะ นำมาใช้กล่าวเปรียบเทยียบถึงบุคคลที่สาม และหมายรวมไปถึงบุคคลที่หนึ่ง โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทยียบคือ การนำคำกริยาที่ใช้กับการบังคับการเคลื่อนที่ของรถไฟ ซึ่งทำให้รถไฟสองขบวนวิ่งสับหลักกันไปได้โดยไม่ชนกันมาใช้กล่าวเปรียบเทยียบถึงการกระทำที่คนกลางกระทำต่อบุคคลที่สามและบุคคลที่หนึ่งเพือไม่ให้พบกันซึ่งมีที่มาจากสำนวนที่มักใช้เกยวกับความรักคือ รถไฟชนกัน

13. [บุคคลที่สาม คือ สถานที่]

อุปลักษณเชิงมนนทศน [บุคคลที่สาม คือ สถานที่] เป็นการนำมนนทศนที่เกยวข้องกับสถานที่นำมาใช้เป็นแวงวงความหมายต้นทางเพืออธิบายถึงบุคคลที่สามซึ่งเป็นแวงวง ความหมายปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สถานที่” กับ “บุคคลที่สาม” ได้แก่ ประโยชนและความสำคัญของสถานที่ พบถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในแวงวงความหมายนี้ 3 คำ ได้แก่ “ที่พักพิง”, “ที่ระบาย”, และ “ศาลาริมทาง” ตัวอย่างเช่น

(13) หมดลสิทธีเรียกร้องจะวอนความเห็นใจ เป็นที่พักพิงยอมเป็นที่ระบาย

แวงวงความหมายต้นทาง

[สถานที่]

ที่พักพิง

แวงวงความหมายปลายทาง

[บุคคลที่สาม]

บุคคลที่สาม

จากตัวอย่างเป็นเพลงที่พบถ้อยคำอุปลักษณคือ “ที่พักพิง” เป็นอาศัยอยู่ด้วยชั่วคราว ไม่มีความสำคัญหรือมีประโยชน์เพียงชั่วคราวของสถานที่หรือพื้นที่สำหรับรองรับการปลดปล่อย ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในแวงวงความหมายที่เกยวข้องกับสถานที่สำหรับปลดปล่อย

นำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับบุคคลที่สาม โดยลักษณะเด่นที่ยกมาเปรียบเทียบคือ บุคคลที่สาม สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลที่สามเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเพียงชั่วคราว

คนได้มีความสัมพันธ์กับสัตว์มาตั้งแต่เนิ่นนานซึ่งก็จะสะท้อนกับบุคลิกของคนได้ มองคนที่ไม่ดีเหมือนกับบุคลิกภาพของสัตว์ที่มีความคุ้นเคย เพราะว่าชีวิตของชาวใต้มีความคุ้นเคยอยู่กับสัตว์ ดังเช่นการเปรียบเทียบบุคคลที่สามกับหมา เพราะหมาอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของคนใต้ ควาย คือ สิ่งที่ใช้ในการทำไร่ไถนา วัว อยู่ในวัฒนธรรมที่สามารถใช้งานได้ในอดีต และปัจจุบันมีการนำมาใช้เพื่อการกีฬาจนทำให้เกิดวัฒนธรรมหลาย ๆ อย่างเกี่ยวกับวัว ส่วนปลาเป็นสิ่งที่ต้องพึ่งพาในการดำเนินชีวิตของคนใต้ เพราะคนใต้บางพื้นที่จะอาศัยอยู่ริมทะเล หิงหอยเป็นสิ่งที่มืออยู่กับธรรมชาติ สามารถเจอได้แถวในป่า ในดง ริมแม่น้ำ ลำคลอง และริมทะเล ภูเขาสามารถพบได้ทั่วไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามีการเปรียบบุคคลที่สามเป็นสัตว์มีความสัมพันธ์อยู่กับชีวิตของคนใต้ เป็นได้ทั้งสัตว์เลี้ยงไว้ใช้งาน เป็นอาหาร เป็นเกมส์กีฬาทางวัฒนธรรม จะสรุปได้ว่าคนใต้จะมองบุคคลที่สามสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ผูกพันกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว

อภิปรายผล

จากการศึกษา อุปลักษณเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงของศิลปินใต้ สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้ จำแนกองค์ประกอบของความรักได้ครบทั้ง 13 องค์ประกอบ (1) บุคคลที่สาม คือ อวัยวะ/ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา พบถ้อยคำทั้งหมด 2 คำ ได้แก่ “มือที่สาม และ หัวใจ” (2) บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้ายผู้ต้องหา/จำเลย พบถ้อยคำ 5 คำ “ยอมจำนน”, “ขโมย”, “วิ่งราว”, “โดนฟ้อง” และ “ผู้ร้าย” (3) บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วย พบถ้อยคำ 2 คำ ได้แก่ “ลงแดง”, “ปากแห้ง” (4) บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา พบถ้อยคำ 3 คำ ได้แก่ “สำรอง”, “ทีสอง” และ “รางวัล” (5) บุคคลที่สาม คือ นักแสดง พบถ้อยคำ 5 คำ ได้แก่ “นางเอก”, “ตัวละคร”, “สตั้นท์แมน”, “นางร้าย” และ “ล่ายอง” (6) บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย พบถ้อยคำ 3 คำ ได้แก่ “ทาส”, “คนกระจอก” และ “คนจน” (7) บุคคลที่สาม คือ สัตว์ พบถ้อยคำ 7 คำ ได้แก่ “หมา”, “ควาย”, “วัว”, “ปลา”, “สวมเขา”, “หิงหอย” และ “งู” (8) บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ พบถ้อยคำ 4 คำ ได้แก่ “เทียนไข”, “ไม่เห็นค่า”, “ไร้ค่า”, และ “คนแก่เหงา” (9) บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ พบถ้อยคำ 1 คำ ได้แก่ “เงา” (10) บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปีศาจ พบถ้อยคำ 6 คำ ได้แก่ “หลอก”, “แปะยันต์”, “นางฟ้า”, “นางร้าย”, “นางมาร”, และ “ซาตาน” (11) บุคคลที่สาม คือ อาหาร พบถ้อยคำ 1 คำ ได้แก่ “ก้าง” (12) บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ พบถ้อยคำ 1 คำ เช่น “สับราง” (13) บุคคลที่สาม คือ สถานที่ พบถ้อยคำ 3 คำ ได้แก่ “ที่พักพิง”, “ที่ระบาย”, และ “ศาลาริมทาง” คำเหล่านี้จึงนำมาใช้เปรียบเทียบกับบุคคลที่สามซึ่งต่างก็มีลักษณะเด่นบางประการที่พบเห็นที่

แสดงถึงลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป จึงถูกนำมาเปรียบเทียบจากสิ่งหนึ่ง ไปสู่อีกสิ่งหนึ่งแล้วทำให้เข้าใจถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามได้

นอกจากนี้อุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามที่พบในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับของศรีชนก ศรีแก้ว (2560) ผลการวิจัยของศรีชนก ศรีแก้ว พบมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับความรักที่สอดคล้องกับอุปลักษณเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามที่พบในงานของผู้วิจัยบางอุปลักษณดังนี้ (1) ความรักคือมนุษย์ (2) ความรักคือพืช (3) ความรักคืออาหาร (4) ความรักคือธรรมชาติ (5) ความรักคือการเดินทาง (6) ความรักคือเจ็บป่วย (7) ความรักคือการเรียน (8) ความรักคือสงคราม อุปลักษณบุคคลที่สามจากบทเพลงได้ ผลการวิจัยแสดงมโนทัศน์ต่อความรักที่สอดคล้องกับงานของผู้วิจัยเช่นเดียวกัน โดยพบมโนทัศน์ที่สอดคล้องกัน ดังนี้ 1) บุคคลที่สามคือ อวัยวะ/ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา (2) บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้ายผู้ต้องหา/จำเลย (3) บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วย (4) บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา (5) บุคคลที่สาม คือ นักแสดง (6) บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย (7) บุคคลที่สาม คือ สัตว์ (8) บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ (9) บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ (10) บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปิศาจ (11) บุคคลที่สาม คือ อาหาร (12) บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ และ (13) บุคคลที่สาม คือ สถานที่ผู้วิจัยที่พบแตกต่างจากงานวิจัยของศรีชนก ศรีแก้ว คือ จำนวนถ้อยคำที่พบในการเปรียบเทียบย่อมแตกต่างกันออกไป ถ้อยคำที่พบมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับบริบทและธรรมชาติ สังคมและลักษณะนิสัยของคนได้ รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมของคนในแต่ละถิ่น เช่น (1) บุคคลที่สาม คือ สัตว์ ในเพลงได้พบจำนวนคำมากกว่าเพลงไทย เพราะคนได้มองว่าสัตว์ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเหี้ยมหยาม ความโง่เขลา หรือความไม่เป็นมนุษย์ การใช้สัตว์เปรียบเทียบ ช่วยให้สื่ออารมณ์และความรู้สึกได้อย่างลึกซึ้งและมีพลัง รวมไปถึงทำให้ผู้ฟังจินตนาการเนื้อเพลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (2) บุคคลที่สาม คือ ภูตผีปิศาจ ในเพลงได้พบจำนวนคำมากกว่าในเพลงไทย เพราะในโลกทัศน์ของชาวไทย ภูตผีปิศาจเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อและค่านิยมชาวไทย ชาวไทยมีความเชื่อในเรื่องนี้มาก การใช้ภูตผีปิศาจเปรียบเทียบกับคนจึงเป็นการสะท้อนความเชื่อและค่านิยมของชาวไทยได้ผ่านบทเพลง (3) บุคคลที่สาม คือ ผู้ต้องหา จำเลย ในเพลงได้พบจำนวนคำมากกว่าเพลงไทย เพราะคนได้ให้ค่ากับการกระทำความผิด และถูก มีการมองโลกใบ 2 มุมมอง คนที่กระทำความผิดย่อมได้รับโทษจากการกระทำนั้น ๆ เป็นต้น อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ที่พบแตกต่างกันนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยของศรีชนก ศรีแก้ว เก็บข้อมูลเฉพาะในเพลงไทยสากลเท่านั้น แต่ในงานของผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเพลงได้ นอกจากนี้ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลในการวิจัยที่ต่างกันและการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเก็บข้อมูลนั้นอาจมีผลทำให้มโนทัศน์ของคนในสังคมขณะนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยสะท้อนให้เห็นจากอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ที่พบแตกต่างกันในงานวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ“บุคคลที่สาม”พบถ้อยคำอุปลักษณะจำนวนทั้งสิ้น 41 ถ้อยคำอุปลักษณะ โดยถ้อยคำอุปลักษณะของคำว่า “บุคคลที่สาม” มีจำนวน 13 อุปลักษณะ เรียงลำดับความถี่ในการปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะจากมากที่สุ่ดไปน้อยที่สุดได้ดังต่อไปนี้

การปรากฏของถ้อยคำอุปลักษณะของอุปลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่สาม มีถ้อยคำปรากฏมากที่สุด คือ บุคคลที่สาม สัตว์ จำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.31 รองลงมา บุคคลที่สาม คือ ญาติพี่สาว จำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.98 รองลงมา คือ บุคคลที่สาม คือ ผู้ร้าย ผู้ต้องหา/จำเลย และ บุคคลที่สาม คือ นักแสดง จำนวน 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.65 รองลงมา บุคคลที่สาม คือ สิ่งของ จำนวน 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.32 รองลงมา บุคคลที่สาม คือ นักกีฬา บุคคลที่สาม คือ สถานที่ และ บุคคลที่สาม คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติด้อย จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.99 รองลงมา บุคคลที่สาม คือ อวัยวะ/ส่วนของร่างกายมนุษย์ที่เกินมา และ บุคคลที่สาม คือ ผู้ป่วยจำนวน 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.66 น้อยที่สุดคือ บุคคลที่สาม คือ ธรรมชาติ บุคคลที่สาม คือ อาหาร และ บุคคลที่สาม คือ ยานพาหนะ จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.33 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

- 1) งานวิจัยนี้ศึกษาอุปลักษณะบุคคลที่สามในเพลงได้ จึงมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาอุปลักษณะบุคคลที่สามในเพลงประเภทอื่นๆ เช่น เพลงลูกกรุง เพลงลูกทุ่ง เพลงสากล เพื่อให้เห็นถึงถ้อยคำอุปลักษณะที่ใช้เป็นอุปลักษณะเชิงมนโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามที่แตกต่างออกไป
- 2) งานวิจัยนี้ศึกษาอุปลักษณะบุคคลที่สามที่พบเฉพาะในเพลงเท่านั้น จึงน่าสนใจที่จะศึกษาอุปลักษณะบุคคลที่สามที่พบจากสื่อประเภทอื่นๆ เช่น นวนิยาย ละคร และ ซีรีย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรกนก รัมมะอัคร์. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณะความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ การศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. เข้าถึงได้จาก https://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/4298/2/Kornkanok_R.pdf (2566, 28ธันวาคม).

- ชญาพร โพค์ยสุวรรณ และคณะ. (2561). **ปัจจัยความต่างของการใช้ภาษาในสังคม**. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6, การเกษตรก้าวไกล สังคมไทยยั่งยืน (น. 1388), ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย. เข้าถึงได้จาก <http://rms.mcru.ac.th/uploads/264215.pdf> (2566, 28 ธันวาคม).
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). **อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน วรสารศิลปศาสตร์**. ฉบับที่ 1 ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงได้จาก <https://so03.tcijaijo.org/index.php/liberalarts/article/view/13969/12693> (2566, 28 ธันวาคม).
- พจนา ช้วยชู (2565) **โลกทัศน์ที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งภาคใต้ : กรณีศึกษาบทเพลงของ บิว กัลยาณี เจียมสกุล**. มหาวิทยาลัยพะเยา เข้าถึงได้จาก <https://so02.tcithaijo.org/index.php/HUSOTSU/article/view/255895> (2566, 28 ธันวาคม).
- มีรินดำ บุรุงโรจน์. (2548). **อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงได้จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:114234 (2566, 28 ธันวาคม).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2560) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%A13969/12693> (2566, 28 ธันวาคม).
- สรณ์ชนก ศรีแก้ว. (2560). **อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย**. ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. เข้าถึงได้จาก <http://rms.mcru.ac.th/uploads/264215.pdf> (2566, 28 ธันวาคม).
- หทัยวรรณ มณีวงษ์. (2555). **อุปลักษณะที่เกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งอีสาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. เข้าถึงได้จาก <https://hujmsu.msu.ac.th/Eng/pdfsplite.php?p=MTY3NDAYNzY1NC5wZGZ8MzUtNDk=> (2566, 28 ธันวาคม).
- อันธิกา ดิษฐกิจ. (2555). **อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในบทเพลงความรักที่ประพันธ์โดย นิติพงษ์ ห่อนาค**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เข้าถึงได้จาก https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/index.php?/BKN_HUMAN/search_detail/result/13168 (2566, 28 ธันวาคม).